

РОЛЬ АУКЦІОНУ В ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ТВОРАМИ МИСТЕЦТВА

Після деякого сповільнення темпів зростання в умовах світової економічної кризи (здебільшого за рахунок сегменту сучасного мистецтва), міжнародний ринок творів мистецтва продовжує набирати обертів. Про це свідчать дані основних елементів інфраструктури цього ринку – міжнародних аукціонів. Так, у лютому 2010 р. на аукціоні Сотбіс було встановлено новий ціновий рекорд – скульптуру А. Джакометті «Крокуюча людина І» було продано за 104,3 млн. дол.¹

Проблеми функціонування міжнародної аукціонної торгівлі досліджувала низка вчених, зокрема, А. Кредісов, С. Скатерщиков, В. Коріньовський, О. Яковенко, К. Піхлер, Т. Цимке, Н. Хансен та інші. Однак розгляду аукціонів як організованих ринків предметів мистецтва приділена недостатня увага. Більшість публікацій зосереджені здебільшого на статистичних даних щодо обсягів аукціонної торгівлі та рейтингах найдорожчих об'єктів торгів.

За визначенням А. Кредісова, «...аукціон – це форма продажу у визначений час і в установленому місці товарів, попередньо виставлених для огляду...Особливістю аукціону є обмеження відповідальності продавця за якість виставлених товарів»². З останнім твердженням не можемо повністю погодитися, оскільки на сучасних мистецьких аукціонах діють жорсткі правила щодо встановлення достовірності твору мистецтва після ретельної експертизи, що зазвичай супроводжується його страхуванням провідними страховими

---

¹ Человек нашагал на рекорд [Электронный ресурс] // Коммерсант. – №20. – 05.02.2010. – Режим доступа : <http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=1315938&ThemesID=687>.

² Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навч. посіб. / за заг. ред. А. І. Кредісова. – К. : ВІРА-Р, 2002. – С. 508.

компаніями. В цьому й полягає основна перевага аукціонної торгівлі предметами мистецтва на противагу неорганізованому чи чорному ринку – гарантія якості та достовірності придбаного шедевру.

На сучасному етапі розвитку аукціон виконує низку важливих функцій на міжнародному ринку творів мистецтва:

- є міжнародним організованим ринком для купівлі-продажу предметів мистецтва з власними правилами, структурою, інструментами оцінки та спеціалізованим персоналом;
- служить інструментом ринкової оцінки предметів мистецтва інвестиційної якості;
- дає змогу інвесторам отримати спекулятивні прибутки завдяки різниці в цінах за аналогією до біржової торгівлі;
- дозволяє стежити за динамікою цін на міжнародному арт-ринку;
- гарантує клієнтам достовірність придбаного шедевру;
- дає можливість інвесторам формувати колекції предметів мистецтва за аналогією до портфелю фінансових інструментів завдяки чітко виділеним сегментам (сучасне мистецтво, постмодернізм, імпресіонізм та ін.).

В Україні роль аукціонів у розвитку ринку творів мистецтва поки недостатньо активна. До основних причин цього явища слід віднести: нестачу аукціонних домів, фахівців з консультування на арт-ринку, асоціацій арт-дилерів, експертів з оцінки предметів мистецтва, закритість інформації щодо здійснених операцій, законодавчі проблеми, пов'язані з ввезенням та вивезенням культурних цінностей з України. Водночас слід відзначити такі позитивні явища, як вихід вітчизняних митців на міжнародній аукціони Sotheby's та Philips de Pury у 2009 р., участь України у Венеціанському бієннале, зростання інтересу міжнародних аукціонних домів до творів мистецтва походженням з країн, що розвиваються. Усе це створює певні передумови для зростання ваги аукціонної торгівлі на арт-ринку нашої країни та його інтеграції до міжнародного.